

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

31 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

Președinte: Ursache Petru

Judecători: Toma Nadejda, Timofti Vladimir, Alerguș Constantin și Moraru Petru

judecând, fără citarea părților recursul ordinar, declarat de procurorul-adjunct în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Valeriu Dubăsari, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 octombrie 2015, în cauza penală privind-o pe

Bînzari Maria Gheorghe, născută la 16.05.1963, originară din s. Bardar, r-nul Ialoveni, domiciliată în s. Drăgănești, r-nul Sîngerei.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 28.08.2012 – 16.12.2013;

Instanța de apel: 13.01.2014 – 21.10.2015;

Instanța de recurs: 10.02.2016 – 31.05.2016.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Sîngerei din 16.12.2013, Bînzari Maria a fost condamnată:

- în baza art. 244 alin. (1) Cod penal la 1 an închisoare;

- în baza art. 191 alin. (2) Cod penal la 3 ani închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa sau a exercita funcția de administrator a societăților comerciale pe un termen de 3 ani;

- în baza art. 335 alin. (3) Cod penal la 3 ani închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa sau a exercita funcția de administrator a societăților comerciale pe un termen de 3 ani.

În conformitate cu art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor numite, lui Bînzari Maria i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 4 ani închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa sau a exercita

funcția de administrator a societăților comerciale pe un termen de 3 ani, iar conform art. 90 Cod penal, pedeapsa a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța a stabilit, că Bînzari Maria a fost învinuită de către acuzatorul de stat, că deținând funcția de administrator al SRL "Drăgăneștenii" cu sediul în sat. Drăgănești, r-nul Sîngerei (cod fiscal 1004602001794), fiind persoană cu funcție de răspundere, intenționat, înțelegând caracterul prejudiciabil al faptelor sale contrar prevederilor art. 13 din Legea contabilității nr. 113 din 27.04.2009, în calitate de conducător al entității, fiind obligată să asigure întocmirea și prezentarea oportună, completă și corectă a documentelor primare ale faptelor economice, reflectarea acestora în contabilitate, precum și întocmirea și prezentarea rapoartelor financiare, folosindu-se de funcțiile sale de dispoziție cu privire la bunurile ce aparțin întreprinderii, în perioada fiscală luna 11 anul 2009, luna 12 anul 2009, luna 11 anul 2010, a comis evaziune fiscală în mărime totală de 69 mii lei, manifestată prin includerea în documentele contabile a unor date vădit denaturate privind veniturile și cheltuielile, ori prin tănuirea altor obiecte impozabile, care a condus la neachitarea impozitului în proporții ce depășește 2500 unități convenționale.

Bînzari Maria a fost învinuită de faptul, că deținând funcția de administrator al SRL "Drăgăneștenii", fiind persoană cu funcție de răspundere, în atribuțiile căreia intră efectuarea actelor de dispoziție cu privire la bunurile și mijloacele ce aparțin întreprinderii, pe parcursul lunii decembrie 2009, a înstrăinat ilegal producție agricolă din avutul întreprinderii, fără evidență contabilă, reprezentată prin 86140 kg de orz la prețul unui kg de 0,80 lei, cu costul total de 68912 lei, însușind mijloace bănești primare în numerar, cauzând astfel întreprinderii un prejudiciu material în proporții mari. Prelungind acțiunile sale infracționale, avînd obligația de a organiza activitatea societății și a încheia afaceri din numele societății, acționînd cu scopul însușirii bunurilor altor persoane, folosind intenționat situația de serviciu, precum și a obține banii necesari procurării unui automobil a prezentat BC "Moldova Agroindbank" SA, filiala Bălți, care credita societatea "Drăgăneștenii", contractul fictiv de vânzare-cumpărare a pieselor de schimb pentru tehnica agricolă, încheiat cu persoana fizică Gușan Ion la 21.03.2011.

După transferarea banilor pe contul persoanei fizice Gușan Ion și ridicarea lor în numerar, banii în sumă de 112000 lei au fost transmiși de acesta administratorului SRL "Drăgăneștenii" Bînzari Maria, care i-a achitat pentru automobilul procurat "Toyota RAV-4", cod vin JTEGH 20V910020193, motor nr. 1AZ0261406, anul producerii 2001. Automobilul procurat din banii creditați de instituția bancară pentru completarea capitalului circulant al societății comerciale "Drăgăneștenii", la solicitarea administratorului Bînzari Maria a fost înmatriculat de direcția principală înmatriculare a transportului și calificare a conducătorilor

auto pe numele Bînzari Maria, număr de identificare 2002022079163, fiindu-i atribuit număr de înmatriculare SGAN 193. Ca rezultat, SRL "Drăgăneștenii" și asociații Bînzari Vasile, Ursatîi Constantin, Dubenco Serghei și Dubenco Eugeniu au fost prejudiciați în proporții deosebit de mari.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către procuror și de avocatul Caraman Iurie în numele părților vătămate C. Ursatîi, S. Dubenco, E. Dubenco și V. Bînzari.

3.1. Procurorul a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpatei să-i fie stabilită pedeapsa în baza art. 191 alin. (5) Cod penal de 8 ani închisoare, în baza art. 244 alin. (1) Cod penal de 1 an închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa sau a exercita funcția de administrator a societăților comerciale pe un termen de 3 ani, iar conform art. 84 Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa definitivă de 8 ani și 6 luni închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femeii de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa sau a exercita funcția de administrator al societăților comerciale pe un termen de 3 ani.

În motivarea apelului a invocat:

- instanța pentru fapta de însușire a 86140 kg de orz în sumă de 68912 lei, neîntemeiat a calificat acțiunile inculpatei în baza art. 191 alin. (2) Cod penal, ca delapidarea averii străine, fără a indica litera corespunzătoare a calificativului -cauzarea de daune în proporții considerabile, deoarece instanța eronat a reținut că în cadrul cercetării judecătorești s-a demonstrat delapidarea cantității de doar 64180 kg de orz, că prețul de piață a unui kg de orz era de 0,70 lei și nu de 0,80 lei, cum s-a incriminat lui Bînzari Maria. Prețul unui kilogram de orz vîndut s-a stabilit prin declarațiile lui E. Magdei, care l-a procurat și a achitat lui Bînzari Maria, cantitatea de orz vîndută a fost stabilită prin facturi de expediție, care erau anexe la actul de control fiscal tematic nr. 5-645711 din 14.09.2011;

- instanța a dat o apreciere greșită faptelor inculpatei referitor la recalificarea acțiunilor de la art. 191 alin. (5) Cod penal la art. 335 alin. (3) Cod penal, referitor la delapidarea automobilului, instanța nu a indicat care literă a art. 335 alin. (3) Cod penal cuprinde acțiunile ei, indicînd în calitate de consecință cauzarea de daune în proporții deosebit de mari, or, componența abuzului de serviciu spre deosebire de cea a delapidării averii străine nu se referă la sustragerea bunurilor altei persoane, în speță, a avut loc o faptă de însușire. Mai mult, infracțiunea de delapidare a automobilului era deja consumată, dat fiind faptul, că automobilul a fost înmatriculat la 29.03.2011 după M. Bînzari, astfel aceasta obținînd posibilitatea reală de a proceda cu el la propria dorință, inculpata a inițiat procedura de reînmatriculare a mașinii doar la 15.09.2011, cînd cazul fusese deja sesizat de cofondatorii SRL "Drăgăneștenii" la organele de drept la 05.08.2011, iar întocmirea actului de primire-predare din 26.04.2011, a fost încercarea inculpatei de a-și acoperi faptele infracționale, ce se demonstrează prin încheierea contractului fictiv cu ruda sa Gușan Ion, pentru a putea obține banii din creditul

primit de SRL "Drăgăneștenii", înmatricularea mașinii pe numele său și tănuirea acestui fapt, circumstanțe, declarate de martorul Clipea V.;

- acțiunile inculpatei pentru delapidarea produselor cerealiere și a automobilului urmează a fi calificate în baza art. 191 alin. (5) Cod penal.

3.2. Avocatul în numele părților vătămate a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Bînzari Maria să fie condamnată în baza art. 191 alin. (4), 191 alin. (5), 244 alin. (1) Cod penal.

În motivarea apelului a invocat:

- sentința privind recalificarea acțiunilor inculpatei de la art. 191 alin. (5) Cod penal la art. 335 alin. (3) Cod penal, precum și în partea recalificării de la art. 191 alin. (4) la art. 191 alin. (2) Cod penal este ilegală și neîntemeiată;

- probele administrate la dosar demonstrează, că inculpata a abuzat de funcția pe care o deținea și intenționat a întocmit cu ginerele său, I. Gușan, un contract fictiv, privind procurarea pieselor, iar după transferarea banilor ultimului, inculpata i-a ridicat în numerar în sumă de 112000 lei, procurându-se automobilul de model „Toyota RAV-4”, pe care l-a înregistrat pe numele său;

- instanța nu a ținut cont de declarațiile lui C. Ursatfi, S. Dubenco, E. Dubenco și V. Bînzari, care au declarat, că inculpata a tănuit de asociați sursa de procurare a automobilului, ulterior acesta fiind reînregistrat de pe numele inculpatei pe SRL "Drăgăneștenii", după ce părțile vătămate au sesizat organele de drept;

- instanța nu a ținut cont de faptul, că după ce organele de drept au fost sesizate, inculpata a încercat să se eschiveze de la răspundere;

- instanța neîntemeiat a recalificat acțiunile inculpatei de la prevederile art. 191 alin. (4) în cele ale art. 191 alin. (2) Cod penal, diminuând cuantumul prejudiciului cauzat, punînd la bază prețul kilogramului de orz conform certificatului întreprinderii "Coopcomerț", deoarece martorul E. Magdei a indicat că a procurat orzul de la inculpată cu 0,80 lei/kg.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 octombrie 2015, apelul avocatului în numele părților vătămate a fost respins și admis apelul procurorului, casată total sentința din alte motive și pronunțată o nouă hotărâre, prin care inculpata Bînzari Maria învinuită de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 191 alin. (5), 191 alin. (4) Cod penal a fost achitată, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

A fost încetat procesul penal în privința inculpatei Bînzari Maria în baza art. 244 alin. (1) Cod penal, din motivul intervenirii termenului prescripției tragerii la răspundere penală prevăzut de art. 60 Cod penal.

4.1. Instanța a argumentat soluția sa prin faptul că, instanța de fond a dat o apreciere greșită probelor administrate pe dosar, a făcut concluzii greșite cu referire la circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea adusă inculpatei în

baza art. 191 alin. (5), 191 alin. (4) Cod penal, fapt ce a dus la condamnarea ilegală și neîntemeiată a ei.

Colegiul penal a reținut, că soluția instanței privind recalificarea acțiunilor inculpatei din baza art. 191 alin. (5) Cod penal în baza art. 335 alin. (3) Cod penal este eronată și nu corespunde probelor cercetate în ședința instanței de fond, cât și în ședința instanței de apel. La fel, instanța recalificând acțiunile inculpatei, nu a indicat nici un calificativ prevăzut de art. 335 alin. (3) Cod penal, deși articolul menționat la momentul comiterii faptei conținea lit. a) „săvârșite în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale” și lit. b) „soldate cu urmări grave”.

De asemenea instanța de apel a indicat, că prima instanță, deși a recalificat acțiunile inculpatei din prevederile art. 191 alin. (4) Cod penal în cele ale art. 191 alin. (2) Cod penal, nu a indicat agravanta prevăzută de art. 191 alin. (2) Cod penal la constatarea vinovăției, indicând în motivare, că consideră necesară recalificarea acțiunilor după semnele - delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Instanța de apel a conchis, că învinuirea adusă inculpatei în baza art. 191 alin. (5), 191 alin. (4) Cod penal este neconcretă și se bazează pe presupuneri, deoarece acuzarea doar a presupus, că Bînzari Maria a comis delapidarea averii străine în proporții deosebit de mari și delapidarea în proporții mari, totodată nu a probat comiterea faptelor incriminate inculpatei.

4.2. Referitor la învinuirea adusă lui Bînzari Maria în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) Cod penal, instanța de apel a reținut că Bînzari Maria prin ordonanța procurorului din 19.03.2012 a fost pusă sub învinuire în faptul, că fiind administratorul SRL "Drăgăneștenii", număr de înregistrare 121059063, înregistrată la 17.11.1999, cod fiscal 1004602001794, și fiind obligată în baza statutului societății de a organiza activitatea societății și a încheia afaceri din numele societății, acționând cu scopul însușirii bunurilor altei persoane, folosind intenționat situația de serviciu, pentru a obține banii necesari procurării unui automobil, a prezentat BC „Moldova Agroindbank” SA, filiala Bălți, care credita societatea "Drăgăneștenii", contractul fictiv de vânzare-cumpărare a pieselor de schimb pentru tehnica agricolă, încheiat cu persoana fizică Gușan Ion la 26.03.2011. După transferarea banilor pe contul persoanei fizice, Gușan Ion și ridicarea lor în numerar, banii în sumă de 112000 lei au fost transmiși de acesta administratorului societății "Drăgăneștenii" Bînzari Maria, care i-a achitat pentru automobilul procurat "Toyota RAV-4", cod vin JTEGH 20V910020193, motor nr. 1AZ0261406, anul producerii 2001. Automobilul procurat din banii creditați de instituția bancară pentru completarea capitalului circulant al societății comerciale "Drăgăneștenii", la solicitarea administratorului Bînzari Maria a fost înmatriculat

de direcția principală înmatriculare a transportului și calificare a conducătorilor auto pe numele Bînzari Maria, număr de identificare 2002022079163, fiindu-i atribuit număr de înmatriculare SGAN 193. Ca rezultat, SRL "Drăgăneștenii" și asociații V. Bînzari, C. Ursatîi, S. Dubenco și E. Dubenco au fost prejudiciați în proporții deosebit de mari.

Instanța a constatat, că probele administrate la dosar nu demonstrează vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) Cod penal.

Ținînd cont de învinuirea adusă inculpatei, instanța de apel a conchis că învinuirea înaintată este neclară și incompletă, adică dubioasă, care a afectat dreptul inculpatei de a ști pentru ce fapte este acuzată, învinuirea fiind bazată numai pe presupuneri care nu și-au găsit confirmare în ședința judiciară, nefiind probat faptul incriminat inculpatei în delapidarea averii străine, cu prejudicierea atît a asociațiilor C. Ursatîi, S. Dubenco, E. Dubenco, V. Bînzari, cît și a SRL "Drăgăneștenii" în proporții deosebit de mari.

Instanța a indicat, că nu au fost prezentate probe precum că contractul de vînzare-cumpărare din 26.03.2011 încheiat între Gușan Ion și SRL "Drăgăneștenii" este fictiv, nu s-a stabilit potrivit raportului de expertiză nr. 172 din 26.03.2012, că semnătura executată în contractul a fost executată în rubrica „Vînzător” de Gusan Ion (f. d. 10, vol. I).

Instanța a relevat, că deși la 29.03.2011 s-a depus cerere ca automobilul de model "Toyota RAV-4", cod vin JTEGH 20V910020193, motor nr. 1AZ0261406, anul producerii 2001, să fie înregistrat după Bînzari Maria, la 15.09.2011, s-a depus cerere de reînmatriculare a acestuia pe SRL „Drăgăneștenii”, fapt ce a fost realizat până la pornirea urmăririi penale.

Mai mult, la reînregistrarea automobilului au fost prezentate ordinul și actul de primire-predare a automobilului de la Bînzari Maria către SRL „Drăgăneștenii”, cu data de 26.04.2011, care nu sunt anulate în prezent.

Deși inculpatei i s-a adus învinuirea în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, cu indicarea prejudicierii a asociațiilor C. Ursatîi, S. Dubenco, E. Dubenco, V. Bînzari, cît și a SRL "Drăgăneștenii" în proporții deosebit de mari, instanța de apel a menționat că SRL "Drăgăneștenii" nu a fost recunoscută în calitate de victima, parte vătămată și parte civilă pe cazul respectiv, în acest sens nefiind clar în ce mod s-a adus prejudiciu în proporții deosebit de mari societății.

Mai mult, fiind recunoscuți ca părți vătămate Ursatîi Constantin, Dubenco Sergiu, Dubenco Eugen, Bînzari Vasile, aceștia nu au formulat acțiuni civile sau cereri privind recuperarea prejudiciului, în prezenta cauză nu s-a constatat prejudiciul real cauzat părților vătămate, or fiecare din ei avînd cota de participare în societate diferită.

De asemenea, instanța de apel a menționat că în învinuire nu este indicat timpul, când ar fi fost săvârșită infracțiunea incriminată lui Bînzari Maria, ce anume a însușit ilegal încredințat în administrarea sa, cu folosirea situației de serviciu, banii sau automobilul, despre automobil fiind întocmite acte de transmitere de la Bînzari Maria către SRL "Drăgăneștenii" peste mai puțin de o lună de la înregistrarea mijlocului de transport după Bînzari Maria și evident pînă la pornirea urmării penale pe cazul dat.

Instanța de apel a reținut, că Bînzari Maria nu este doar administrator al SRL "Drăgăneștenii", ci și asociat cu cota parte de 75%, astfel mijlocul de transport care a fost înmatriculat după ea a fost reînmatriculat după SRL "Drăgăneștenii" pînă la pornirea urmării penale, iar reieșind din faptul că delapidarea averii străine presupune nu numai însușirea bunului administrat, dar și irosirea lui prin consumare, cheltuire, dăruire sau transmitere altor persoane fără restituirea echivalentului lui, prin urmare nu s-a constatat existența infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) Cod penal.

Referitor la învinuirea adusă în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (4) Cod penal, instanța de apel a reținut faptul, că prin ordonanța de punere sub învinuire din 25.05.2012, Bînzari Maria a fost pusă sub învinuire pentru faptul, că deținînd funcția de administrator al SRL "Drăgănești", fiind persoană cu funcție de răspundere, în atribuțiile căreia intră efectuarea actelor de dispoziție cu privire la bunurile și mijloacele ce aparțin întreprinderii, pe parcursul lunii decembrie 2009, a înstrăinat ilegal producție agricolă din avutul întreprinderii, fără evidență contabilă, reprezentată prin 86140 kg de orz la prețul unui kg de 0,80 lei, cu costul total de 68912 lei, însușind mijloace bănești primare în numerar, cauzînd astfel întreprinderii un prejudiciu material în proporții mari.

Colegiul penal a conchis, că și pe acest episod nu s-au prezentat probe privind învinuirea inculpatei în baza art. 191 alin. (4) Cod penal.

Instanța de apel a statuat, că organul de urmărire penală nu a stabilit victima infracțiunii menționate, deoarece în ordonanțele de punere sub învinuire s-a indicat, că Bînzari Maria a însușit suma de 68912 lei, cu cauzarea întreprinderii prejudiciului material în proporții mari, însă SRL "Drăgăneștenii" nu a fost recunoscută ca parte vătămată, la materialele cauzei lipsind ordonanță în acest sens.

Instanța de apel a conchis, că probele cercetate în sprijinul acuzării și anume facturile de expediție în original de la SRL "Drăgăneștenii" (f. d. 12-13, 14-17, vol. II), nu demonstrează comiterea infracțiunii incriminate, mai ales că facturile de expediție seria EE nr. 534813, 534812 sunt pentru încărcătura de orz în cantitate de 42270 kg, iar nr. 534811 sunt pentru grîu în cantitate de 21910 kg, în sumă totală de 64180 kg, pe cînd învinuirea este adusă doar în înstrăinarea orzului în cantitate de 86140 kg.

Din certificatul contabil nr. 99 din 16.03.2012 rezultă, că la SRL "Crist Valg" pe perioada anilor 2007-2012 nu au fost înregistrate operațiuni economice (vînzare-cumpărare, barter, transfer) cu SRL "Drăgăneștenii".

Cu referire la declarațiile martorilor Robu Ion, Răcilă Ion, Chira Svetlana, Herța Ion, Balica Valeriu, depuse în instanța de fond și verificate în ședința instanței de apel, Colegiul a menționat că nu pot fi puse la baza sentinței de condamnare, deoarece nu s-a demonstrat comiterea infracțiunii incriminate, martorii nu cunosc cît orz s-a strîns de pe cîmp și cine ducea evidența cît orz se încărca, declarații clare și concrete privind delapidarea imputată inculpatei martorii nu au depus și în sensul invocat învinuirea nu s-a confirmat.

Cît privește declarațiile martorului Clipea Aurelia, instanța de apel a indicat, că deși din declarațiile martorului respectiv rezultă că a fost amenințată de Bînzari Maria să tacă, în caz contrar vor fi urmări grave, că avea caiet în care era scris pentru anul 2009 aproape 100 tone de orz, că M. Bînzari a impus-o să modifice cartea ca să schimbe cantitatea, aceste declarații nu sunt sprijinite de careva dovezi referitor la cele enunțate de martor, cît și amenințările făcute în adresa ei.

Deși din declarațiile lui Dubenco Eugen, rezultă că Bînzari Maria în calitate de conducător a vîndut grîul și orzul, că prin acțiunile inculpatei i-a fost cauzat un prejudiciu în jur de 50000 lei, instanța de apel a menționat, că Dubenco Eugen nu a fost recunoscut în calitate de parte vătămată referitor la învinuirea adusă inculpatei în baza art. 191 alin. (4) Cod penal, acesta nu a fost indicat în lista de probe a acuzării, astfel declarațiile acestuia nu pot fi luate în considerație ca probă a acuzării, ultimul fiind recunoscut și audiat în calitate de partea vătămată doar referitor la învinuirea adusă lui Bînzari Maria în baza art. 191 alin. (5) Cod penal.

A statuat instanța de apel că nu pot fi luate în considerație nici declarațiile lui Dubenco Serghei, Bînzari Vasile și Ursatii Constantin, recunoscuți și audiați ca părți vătămate privind învinuirea adusă în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, referitor la delapidarea societății în urma înstrăinării orzului, ultimii nefiind recunoscuți ca părți vătămate, nefiind recunoscută parte vătămată nici societatea cu răspundere limitată, din învinuire nu rezultă faptul că acestora le-a fost cauzat careva prejudiciu.

Cît privește declarațiile martorului Magdei Eugen depuse în instanța de fond și în instanța de apel, din care rezultă că a procurat de la Bînzari Maria, care activa în calitate de lider în SRL "Drăgăneștenii" în anul 2009, 60 tone de orz și banii i-a achitat în numerar lui M. Bînzari și că a fost eliberată factura de expediție, instanța de apel a considerat, că aceste declarații de sine stătător nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare a inculpatei, deoarece nu sunt sprijinite de alte probe veridice în confirmarea declarațiilor respective, mai mult, fiindu-i prezentate facturile anexate la f. d. 14-16 vol. II, martorul a declarat că facturile prezentate nu sunt acelea pe care le-a întocmit personal.

Referitor la învinuirea adusă lui Bînzari Maria în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 244 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a reținut, că Bînzari Maria deținând funcția de administrator al SRL "Drăgăneștenii" cu sediul în sat. Drăgănești, r-nul Sîngerei (IDNO/cod fiscal 1004602001794), fiind persoană cu funcție de răspundere, intenționat, înțelegînd caracterul prejudiciabil al faptelor sale contrar prevederilor art. 13 din Legea contabilității nr. 113 din 27.04.2009, în calitate de conducător al entității, fiind obligată să asigure întocmirea și prezentarea oportună, completă și corectă a documentelor primare ale faptelor economice, reflectarea acestora în contabilitate, precum și întocmirea și prezentarea rapoartelor financiare, folosindu-se de funcțiile sale de dispoziție cu privire la bunurile ce aparțin întreprinderii, în perioada fiscală luna 11 anul 2009, luna 12 anul 2009, luna 11 anul 2010, a comis evaziune fiscală în mărime totală de 69 mii lei, manifestată prin includerea în documentele contabile a unor date vădit denaturate privind veniturile și cheltuielile, ori prin tănuirea altor obiecte impozabile, care a condus la neachitarea impozitului în proporții ce depășește 2500 unități convenționale.

Instanța de apel a constatat necesară încetarea procesului penal în privința lui Bînzari Maria în baza art. 244 alin. (1) Cod penal, din motivul intervenirii termenului de prescripție, prevăzut de art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, dat fiind că infracțiunea face parte din categoria infracțiunilor ușoare și de la comiterea faptei au trecut mai mult de 2 ani.

4.3. Referitor la apelul avocatului Caraman Iurie în numele părților vătămate, instanța de apel a reținut, că argumentele invocate în apel sunt declarative și contradictorii circumstanțelor stabilite pe cauză în instanța de apel, fiind o relatare a poziției în viziunea apărării, însă, aceste relatări se contrazic total cu situația stabilită pe caz.

Astfel, deși mijlocul de transport a fost înregistrat după Bînzari Maria, ultima nu s-a folosit și nu a dispus de bun în detrimentul societății, ci la reînregistrat după societate, de fapt nefiind stabilită realizarea delapidării.

Mai mult, nu a fost stabilită legătura de cauzalitate dintre fapta presupusă prejudiciabilă - dobîndirea ilicită a bunurilor și urmarea imediată, exprimată prin prejudiciile cauzate, or, în sensul respectiv atît acuzarea, cît și apărarea părților vătămate nu au prezentat probe privind prejudiciul cauzat societății, care nu a fost recunoscută ca parte vătămată, cît și fiecărei părți vătămate recunoscute prin ordonanță.

Instanța a considerat ca neîntemeiate argumentele avocatului în partea recalificării acțiunilor lui M. Bînzari de la art. 191 alin. (4) la art. 191 alin. (2) Cod penal, deoarece concluzia instanței de a lua la bază prețul kilogramului de orz conform certificatului întreprinderii "Coopcomerț" este neîntemeiată, or, în ședința

instanței de apel nu s-a stabilit existența infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (4) Cod penal, privind înstrăinarea orzului.

5. Procurorul atacă cu recurs ordinar decizia, solicitând casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală, că decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, indicând următoarele argumente:

- probele administrate la dosar demonstrează vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunilor imputate, cărora instanța de apel le-a dat o apreciere eronată;

- vinovăția inculpatei pe episodul de delapidare a automobilul „TOYOTA RAV-4” este demonstrată prin: plîngerea colectivă a cofondatorilor SRL „Drăgăneștenii”; procesul-verbal de ridicare a dosarului de creditare a SRL „Drăgăneștenii”, prin care se confirmă că *din banii creditați de societate* s-a procurat mașină; procesele-verbale de ridicare a dosarelor de înmatriculare și evidență a unității de transport cu numărul SGAN 193 inițial după Bînzari Maria și ulterior, după SRL „Drăgăneștenii”; declarațiile părților vătămate E. Dubenco, V. Bînzari, C. Ursatîi, S. Dubenco, precum și alte probe. Martorul Clipea Valeriu a declarat, că a lucrat în calitate de șofer al SRL „Drăgăneștenii”. A fost în mun. Chișinău, cînd a fost procurată mașina. A văzut că ea era înmatriculată pe numele directoarei Bînzari Maria. Despre aceasta dînsa i-a spus să nu comunice nimănui din întreprindere. După ce s-a aflat la întreprindere că directoarea a înmatriculat automobilul după sine, fondatorii au început să facă gălăgie și a înțeles că Maria Bînzari fără știrea cuiva a perfectat actele pe automobil și l-a înregistrat după întreprindere.

- delapidarea constă în însușirea, folosirea sau transmiterea de către făptuitor, în interesul său sau pentru altul, de bani, valori sau alte bunuri încredințate pentru a le gestiona sau a le administra. Infracțiunea de delapidare este una materială și cu referire la cazul despre delapidarea automobilului „TOYOTA RAV- 4” de către Bînzari Maria, infracțiunea era deja consumată. Automobilul a fost înmatriculat inițial la 29 martie 2011, după persoană fizică Bînzari Maria. Atunci ea a obținut posibilitatea reală de a proceda cu automobilul la propria dorință. Inculpata a inițiat procedura de reînmatriculare a mașinii doar la 15 septembrie 2011, cînd cazul fusese deja sesizat de către cofondatorii SRL „Drăgăneștenii” la organele de drept la 05 august 2011;

- întocmirea actului de primire-predare din 26 aprilie 2011 a fost încercarea lui Bînzari Maria de a-și acoperi faptele infracționale, încheierea contractului fictiv cu ruda sa, Gușan Ion, pentru a putea obține banii din creditul primit de SRL „Drăgăneștenii”, înmatricularea mașinii pe numele său și tănuirea acestui fapt,

circumstanțe declarate de martorul Clipea Valeriu dovedesc că Bînzari Maria a acționat cu scop cupidant;

- acțiunile inculpatei pentru delapidarea produselor cerealiere și a automobilului urmează a fi calificate în baza art. 191 alin. (5) Cod penal;

- la finalizarea urmăririi penale și prezentarea pentru a face cunoștință cu materialele cauzei penale, învinuita M. Bînzari și apărătorul său n-au contestat probele existente în materialele cauzei penale.

6. Judecînd recursul ordinar declarat, în baza materialelor cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă la judecarea apelului, în cazul cînd decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită – temeuri, care își găsesc reflectare în decizia contestată.

Reieșind din prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor.

Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvîrșit ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

Chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate.

Colegiul penal lărgit menționează că instanța de apel, adoptînd soluția de achitare în privința lui Bînzari Maria în baza art. 191 alin. (5), 191 alin. (4) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii și încetarea procesului penal în baza art. 244 alin. (1) Cod penal, nu a respectat prevederile articolelor menționate supra și a pus la baza hotărîrii contestate, exclusiv o interpretare unilaterală a probelor, fiind comise erori de drept.

În acest context, Colegiul penal lărgit menționează că, în sarcina lui Bînzari Maria achitată în baza art. 191 alin. (5), 191 alin. (4) Cod penal, instanța de apel a reținut că inculpata a fost învinuită pentru faptul însușirii bunurilor prin delapidarea averii străine în proporții mari și deosebit de mari în sumă de 68912 lei și, respectiv, în sumă de 112000 lei.

Colegiul penal relevă, că *delapidarea* constă în însușirea, folosirea sau transmiterea de către făptuitor, în interesul său sau pentru altul, de bani, valori sau alte bunuri încredințate pentru a le gestiona sau a le administra.

Latura obiectivă a infracțiunii se exprimă prin însușirea ilegală a bunurilor altei persoane și respectiv, latura subiectivă se manifestă prin intenție directă. În afară de aceasta, la calificare este obligatorie stabilirea scopului special – a scopului de cupiditate.

Subiectul infracțiunii de delapidare a averii străine trebuie să aibă calitatea specială de administrator. În sensul art. 191 Cod penal "a administra" înseamnă a avea dreptul de a da dispoziții cu privire la primirea, păstrarea sau eliberarea de bunuri, a veni în contact direct și material cu bunurile altei persoane, datorită atribuțiilor administratorului, legate de primirea, păstrarea sau eliberarea bunurilor.

De asemenea, Colegiul penal menționează, că *infracțiunea de delapidare a averii străine se consideră consumată din momentul în care făptuitorul, intrînd în posesia ilegală asupra bunurilor altei persoane, obține posibilitatea reală de a se folosi și a dispune de acestea la dorința sa.*

Astfel, din materialele dosarului rezultă, că *inculpata fiind administrator al SRL "Drăgăneștenii", pentru a obține bani într-o procurare a unui automobil, a prezentat BC „Moldova Agroindbank” SA, filiala Bălți, un contract fictiv de vânzare-cumpărare a pieselor de schimb pentru tehnica agricolă, încheiat cu persoana fizică Gușan Ion la 26.03.2011. După transferarea banilor în sumă de 112000 lei, Gușan Ion i-a ridicat și i-a transmis lui Bînzari Maria, care a procurat automobilul de model "Toyota RAV-4" și l-a înregistrat după sine, fapt confirmat de către martorii Gușan Ion, care a declarat că pe cont a primit bani de la SRL "Drăgăneștenii", pe care i-a transmis lui Bînzari Maria și de acești bani a procurat un automobil de model "Toyota" și Clipca Valeriu care a declarat, că a lucrat în calitate de șofer al SRL „Drăgăneștenii" și automobilul în cauză a fost înmatriculat pe numele directoarei Bînzari Maria. Despre aceasta dînsa i-a spus să nu comunice nimănui din întreprindere. După ce s-a aflat la întreprindere că directoarea a înmatriculat automobilul după sine, fondatorii au început să facă gălăgie și a înțeles că Maria fără știrea cuiva a perfectat actele pe numele său și ulterior l-a înregistrat după întreprindere, cît și prin: procesul-verbal de ridicare a dosarului de creditare a SRL „Drăgăneștenii" prin care se confirmă că din banii creditați de societate s-a procurat mașina; procesele-verbale de ridicare a dosarelor de înmatriculare și*

evidență a unității de transport cu numărul SGAN 193 inițial după Bînzari Maria și ulterior după SRL „Drăgăneștenii”.

Prin urmare, instanța a dat o apreciere eronată acestui aspect important, manifestîndu-se în favoarea părții apărării.

Colegiul penal, reiterează, că delapidarea constă în însușirea, folosirea sau transmiterea de către făptuitor, în interesul său sau pentru altul, de bani, valori sau alte bunuri încredințate pentru a le gestiona sau a le administra.

Astfel, în speța dată, pe acest episod, infracțiunea de delapidare este una materială și cu referire la cazul despre delapidarea automobilul de model „Toyota RAV-4” de către Bînzari Maria, *infracțiunea era deja consumată*, automobilul a fost înmatriculat la 29 martie 2011 după persoana fizică Bînzari Maria, care a obținut posibilitatea reală de a proceda cu bunul la propria dorință.

În această ordine de idei, Colegiul penal remarcă că inculpata a inițiat procedura de reînmatriculare a automobilului la 15 septembrie 2011, cînd cazul fusese deja sesizat de către cofondatorii SRL „Drăgăneștenii” la organele de drept la 05 august 2011, iar întocmirea actului de primire-predare din 26 aprilie 2011, a fost încercarea inculpatei Bînzari Maria de a-și acoperi fapta infracțională, astfel încheierea contractului cu ruda sa, Gușan Ion, pentru a putea obține banii din creditul primit de SRL „Drăgăneștenii”, înmatricularea mașinii pe numele său și tăinuirea acestui fapt, circumstanțe, ce au fost confirmate de probele menționate supra, demonstrează scopul inculpatei de cupiditate.

Cu referire la episodul de delapidare a averii străine în proporții mari, ce se referă la înstrăinarea ilegală a producției agricole, fără evidență contabilă, cu însușirea mijloacelor bănești (art. 191 alin. (4) Cod penal) și la episodul de evaziune fiscală (art. 244 alin. (1) Cod penal), Colegiul penal lărgit menționează, că inculpata a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 244 alin. (1) Cod penal de către prima instanță și de instanța de apel, însă, instanța de apel, rejudecînd cauza, neîntemeiat a achitat-o pe inculpată în baza art. 191 alin. (4) Cod penal, deoarece acest episod de delapidare a averii în proporții mari este în legătură directă cu episodul de evaziune fiscală.

Potrivit textului deciziei instanței de apel, Colegiul penal constată, că a avut loc stabilirea eronată a faptelor, prin neluarea în considerare a probelor în coraport cu starea de fapt reținută prin rechizitoriu în baza art. 191 alin. (4), 244 alin. (1) Cod penal, cum indică partea acuzării, confirmată prin probatoriul administrat legal de către organul de urmărire penală și verificat în instanțele de judecată, astfel la baza vinovăției în baza art. 244 alin. (1) Cod penal fiind puse: raportul din 06.01.2012 de autosesizare privind comiterea infracțiunii (v. 3, f. d. 11); interpelarea din 08.08.2012 și răspunsul Secției de Investigare a Fraudelor nr. 3 Bălți, din care rezultă că în perioada 01.01.2007-16.08.2011, SRL „Drăgăneștenii”, a primit formulare cu regim special (f. d. 27-28); interpelarea și

răspunsul șefului direcției pentru Statistică r-nul Sîngerei, cu prezentarea copiilor rapoartelor financiare prezentate de SRL „Drăgăneștenii”, pentru perioada 01.01.2009-01.01.2010 (f. d. 29-34); interpelarea și informația solicitată de la IFS Sîngerei - declarația persoanei juridice cu privire la impozitul pe venit pe a.n. 2009 (f. d. 35, 37-42), copia actului de control din 14.09.2011 efectuat de către colaboratorii secției de Investigare a Fraudelor și a Inspectoratului Fiscal Sîngerei la SRL ”Drăgăneștenii” (f. d. 43, 44-49); decizia IFS Sîngerei nr. 452/279 din 12.10.2011 (f. d. 50-53); copiile facturilor de expediere de la SRL ”Drăgăneștenii” la SRL ”VerisVin” a porumbului furajer și SRL ”Anvar-Com”, floarea soarelui pentru păstrare în cantitate de 21320 kg (f.d. 59-60/; interpelare adresată administratorului SRL ”Anvar-Com”, contractul de vânzare-cumpărare și anexă (f.d. 62-75); procesul-verbal de examinare a obiectului din 28.03.2012 (f.d. 90); facturile de expediție în original expediate de la SRL ”Drăgăneștenii” (f.d. 91-95); ordonanță din 28.03.2012 de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive la cauza penală, a facturilor de expediție seria EE nr. 534807, 534797, 534806, 534892, 534893 (f. d. 96); interpelare și răspunsul IFS r-ul Sîngerei din 28.03.2012, cu anexarea actului de control din 27.10.2010 efectuat la SRL ”Drăgăneștenii” (f.d. 100-109); declarațiile martorilor Spînu Elena, Chira Svetlana și Magdei Eugeniu.

Astfel, Colegiul penal remarcă că inculpata realizînd producția agricolă martorului Magdei Eugeniu, acesta s-a achitat cu bani în numerar personal cu Bînzari Maria, pentru cantitatea de orz vîndută, care a fost constatată prin *facturile de expediție* și actul de control fiscal tematic nr. 5-645711 din 14 septembrie 2011, din care rezultă că pentru producția agricolă vîndută au fost eliberate numai facturi de expediție, *nefiind, însă, eliberate facturi fiscale* (v. 3, f. d. 44-49).

În această ordine de idei, inculpata Bînzari Maria deținînd funcția de administrator al SRL ”Drăgăneștenii”, în perioada fiscală luna 11 anul 2009, luna 12 anul 2009, luna 11 anul 2010, a comis evaziune fiscală și, în aceeași perioadă (decembrie 2009), a înstrăinat ilegal producție agricolă din avutul întreprinderii, fără evidență contabilă, însușind mijloace bănești, fapt confirmat prin lipsa facturilor fiscale, circumstanțe, ce urmau a fi apreciate de către instanța de apel.

Prin urmare, Colegiul penal constată, că instanța de apel nu și-a expus asupra admisibilității fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii înaintate, cu respectarea drepturilor părților, în baza evaluării proprii, prin prisma principiului nemijlocirii și contradictorialității la etapa cercetării judecătorești.

În viziunea Colegiului, erorile procesuale admise de către instanța de apel cad sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală și nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale penale la pronunțarea hotărîrii judecătorești.

Încălcările enunțate determină incontestabil Colegiul penal să concluzioneze asupra necesității de a casa total decizia instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, de către aceeași instanță în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel se va conduce de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, va ține cont de argumentele formulate în apel, recurs și de cele expuse în prezenta decizie, va aprecia probele în strictă conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală și va pronunța o hotărâre legală și întemeiată în strictă conformitate cu prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală.

7. În temeiul art. 434, art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Se admite recursul ordinar declarat de procurorul-adjunct în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Valeriu Dubăsari, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 octombrie 2015, în cauza penală privind-o pe **Bînzari Maria Gheorghe** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la **30 iunie 2016**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Toma Nadejda

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin

Moraru Petru